

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

4/2008

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 4.12.2008

VÄESTÖ

Väestönkasvu vauhdikasta

ALUETALOUS

Taloukasvu hidastui

Suhdannenäkymät
synkenemässä

TYÖMARKKINAT

Teollisuus supistanut
työvoimaansa

Nuorisotyöttömien määrä
hieman nousut

TOIMITILAMARKKINAT

Kiinteistömarkkinoilla
näkömät heikkenemässä

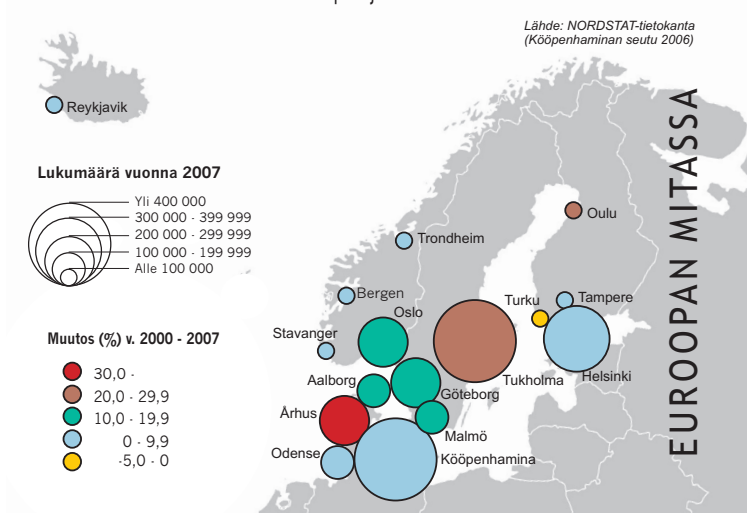
HYVINVOINTI

Omaisuus- ja
huumausainerikoksia
aiempaa vähemmän,
väkivaltarikoksia enemmän

VALOKIILASSA

Jarkko Lämsä
Uudenmaan hoiva-alan
yrityksissä uskotaan
kasvunäkymiin

Alle 20-vuotias väestö pohjoismaisissa seutukunnissa

Alle 20-vuotiaiden määrä kasvaa jälleen

Helsingin seudulla asui viime vuoden alussa noin 302 000 alle 20-vuotiasta lasta ja nuorta. Heidän määränsä kasvoi viime vuosikymmenen puolivälissä noin kahden prosentin vuosivauhdilla. Sen jälkeen kasvuvauhti hidastui runsaaseen prosenttiin. Kuluva vuosikymmenen alussa määrä kasvoi vuosittain vain vajaan prosentin. Vuosina 2003-2005 vuotuinen kasvuvauhti pysähtyi ollen 0,2 prosenttia. Vuosi 2006 muutti tilanteen, sillä tuolloin kyseisen ikäluokan lukumäärä kasvoi 2,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Seuraavana vuonna kasvu oli jälleen vähäisempää eli vajaa prosentti.

Vuoteen 1995 verrattuna lasten ja nuorten määrä oli kasvanut lähes 12 prosenttia Helsingin seudulla. Vuoteen 2000 lisäystä oli 5,5 prosenttia. Koko maassa heidän määränsä on laskenut lievästi ja melko tasaisesti viime vuosikymmenen puolivälistä lähtien viime vuoden alkuun asti. Vuoteen 1995 verrattuna vähennystä oli 5,7 prosenttia ja vuosituhannen alkuun verrattuna 3,8 prosenttia.

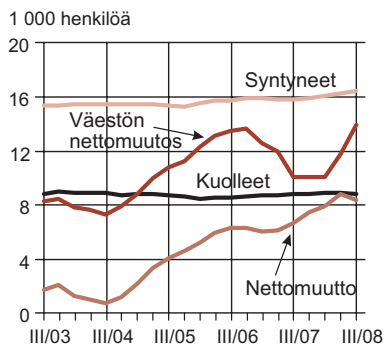
Tukholman seudulla kyseisen ikäluokan osuus on kasvanut huomattavasti eli viidesosan vuosituhannen alkuun verrattuna. Viime vuosikymmenen puoliväliin nähden lisäys oli noin 27 prosenttia. Tukholman seudulla asui 467 000 alle 20-vuotiasta viime vuoden alussa.

Kööpenhaminan seudulla asui 428 400 alle 20-vuotiaista vuonna 2006 ja lukumäärä on noussut lievästi viime vuosikymmenen puolivälistä lähtien. Kaksi vuotta sitten lapsia ja nuoria oli 8,4 prosenttia enemmän kuin vuosituhannen alussa ja 14 prosenttia enemmän kuin vuonna 1995. Osion seudulla alle 20-vuotiaita oli viime vuoden alussa 263 000, joka oli runsas viidennes enemmän kuin viime vuosikymmenen puolivälissä ja 12,3 prosenttia enemmän kuin vuosituhannen alussa.

Reykjavikin seudulla asui 54 000 0-19-vuotiaista viime vuoden alussa. Heidän määränsä on kasvanut melko tasaisesti vuoden 1995 jälkeen vuotta 2003 lukuun ottamatta. Vuoteen 2000 verrattuna lasten ja nuorten määrä lisääntyi 5,2 prosenttia ja 12,1 prosenttia viime vuosikymmenen puoliväliin verrattuna.

Väestön nettomuutos ja sen osatekijät Helsingin seudulla

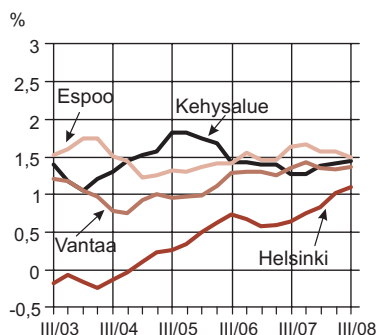
Liukuva vuosisumma

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

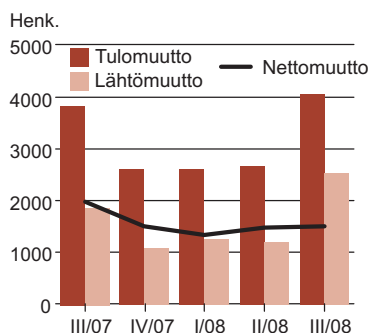
Väestönmuutos Helsingin seudulla alueittain

Osuus (%) väestöstä

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Ulkomainen muuttovoitto Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

VÄESTÖ

Väestön kasvu vauhdikasta

Helsingin seudun väestö kasvoi ennakkotietojen mukaan heinä-syyskuussa 4 430 henkilöllä, joka oli 2 100 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana ja hieman vähemmän kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Väkilukua lisäsivät lähes yhtä paljon sekä luonnollinen väestönkasvu että muuttoliike. Ensiksi mainittu kasvatti väestöä 2 110 henkilöllä ja muuttovoitto 2 320 uudella asukkaalla. Kuluva vuoden kolmannella vuosineljänneksellä syntyneitä oli 4 230 eli 167 enemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Kuolleiden määrä oli 2 120, joten heitä oli 76 edellisvuotta vähemmän. Muuttovoittoa oli vuotta aikaisemmin hieman enemmän.

Etenkin Helsingin väestö kasvoi heinä-syyskuussa, 2 630 henkilöllä. Vuosineljänneksittäin tarkastellen Helsinki koki yhtä suuren väestön lisäyksen edellisen kerran kymmenen vuotta sitten. Syntyneitä oli edellisvuosien ajankohtia enemmän sekä etenkin ulkomaista muuttovoittoa huomattavan paljon.

Ulkomailta edelleen runsaasti muuttovoittoa

Helsingin seutu sai ulkomailta muuttovoittoa kuluva vuoden kolmannella neljänneksellä 1 510 henkilöä. Näin ollen vuosi sitten alkanut runsaan muuttovoiton kausi jatkuu. Ulkomailta muutti 4 040 henkilöä ja lähtijöitä oli 2 530, joten ulkomainen muuttoliike oli ennätyskellisen vilkasta. Suurin osa, 61 prosenttia ulkomailta muuttaneista asettui Helsinkiin. Joka viides tulija muutti Espooseen. Vantaalle muuttaneita oli hieman enemmän kuin kehysalueelle sijoittuneita.

Helsingin väestömäärä kasvoi ulkomaisen muuttovoiton ansiosta 820 asukkaalla heinä-syyskuussa. Espoossa määrä oli 250 ja Vantaalla 260 henkilöä. Koko Suomeen tulomuuttajia ulkomailta oli 2 440 henkilöä enemmän kuin lähtömuuttajia ennakkotietojen mukaan.

Muuttovoittoa myös muualta Suomesta

Helsingin seutu sai edelleen heinä-syyskuussa muuttovoittoa sen ulkopuolisen Suomen alueelta, jopa enemmän kuin aiempien vuosien vastaavina ajankohtina. Tulomuuttajia oli 810 lähtömuuttajia enemmän.

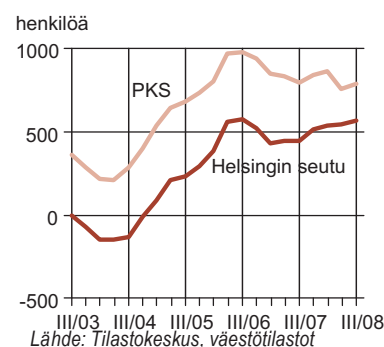
Etenkin Helsinki sai muuttovoittoa, 1 330 henkilöä. Myös Espoon väestö kasvoi hieman kyseisen muuttoliikkeen ansiosta. Sen sijaan Vantaan muuttotappio oli 30 henkilöä. Tilanne oli samanlainen kehysalueella, jossa muuttotappio oli 665 henkilöä.

Seudun sisäisessä muutossa kehysalue sai edelleen muuttovoittoa pääkaupunkiseudulta, yhteensä 660 asukasta. Helsinki ja Espoo olivat muuttotappioalueita seudun sisäisessä muuttoliikkeessä. Helsingissä muuttotappio oli 670 ja Espoossa 120 asukasta. Vantaan muuttovoitto oli 180 henkilöä.

Sekä Espooseen että Vantaalle muutti lähes yhtä monta, noin 1650 henkilöä, Helsingistä heinäsyyskuussa. Tosin Espoosta muutti lähes saman verran ihmisiä Helsinkiin, joten Helsingin väkiluku ei juurikaan muuttunut sen johdosta. Vantaalta Helsinki sai muuttovoittoa 480 asukasta.

Helsingin seudun ja muun Suomen välinen muutto

Liukuva vuosisumma

ALUETALOUS

Taloukasvu hidastui

Kansainvälisen talouden ongelmat heijastuivat Helsingin seudulle siten, että taloukasvu hidastui selvästi, mutta jatkui silti positiivisena vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä. Tuotanto kasvoi Helsingin seudulla ennakoarvion mukaan 3,1 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Vuoden alkupuolella tuotannon kasvu oli vielä 5-6 prosentin tasolla. Kasvu jatkui edelleen laajapohjaisena, sillä sekä jalostusalat että kaikki palvelualat olivat kasvussa. Helsingin seudulla tuotanto on kasvanut viimeksi kuluneen vuoden aikana selvästi nopeammin kuin koko maassa. Vuodesta 2003 seudun tuotanto on kasvanut 23 prosenttia, kun koko maassa nousu on ollut 19 prosenttia.

Suhdannenäkymät synkkenemässä

Suomalaisyriyten suhdanneodotukset ovat heikkenet nopeasti ja voimakkaasti. Muutos aiempaan on suuri erityisesti rakentamisessa, mutta selvää suhdanteiden heikkenemistä odotetaan lähes kaikilla aloilla. Tuotanto-odotukset ovat vaatimattomat, ja myös lähikuukausien henkilöstökehitys selvästi aiempaa synkempää. Useimmat keskeiset markkina-alueet ovat vähintään taantuman partaalla ja yritysten odotukset hyvin heikot kaikkialla Euroopassa.

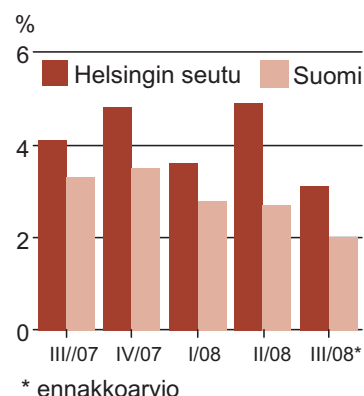
Teollisuus ja rakentaminen

Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne on tavanomaista heikompi ja suhdanneodotukset ovat laskussa. Lokakuussa 55 prosenttia vastaajista arvioi suhdanteiden huononevan lähikuukausina ja 45 prosenttia alasta uskoi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Suhdanneodotuksia kuvaava saldoluku oli -55, kun se heinäkuussa oli -40. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät ovat hieman koko maan keskiarvoa synkemmät.

Tuotantokapasiteetti oli lokakuussa täyskäytössä 75 prosentilla vastaajista. Tilauskirjat ovat ohentuneet likimain normaalitasolle ja valmiiden tuotteiden varastot ovat suuret. Heikko kysyntä oli

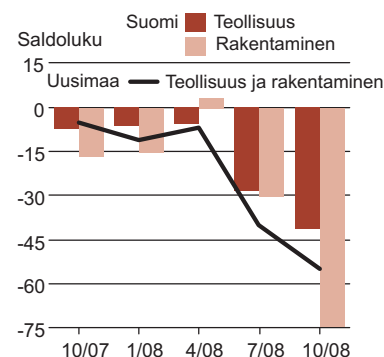
Tuotannon volyymi

Muutos (%) edellisestä vuodesta

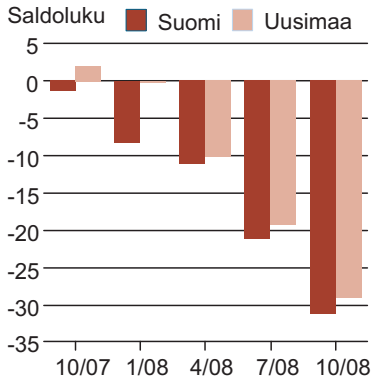
Lähde: Tilastokeskus ja Kaupunkitutkimus TA Oy

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

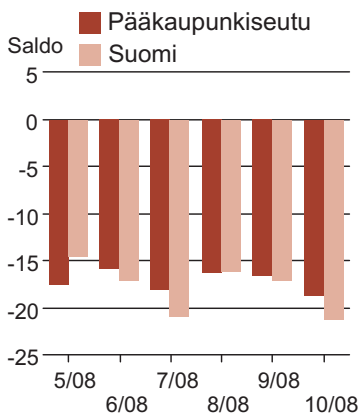
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suhdannebarometri

Palveluyritysten odotukset suhdannenäkymistä

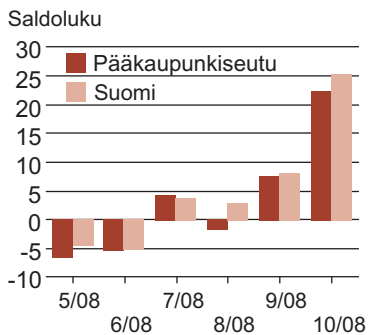
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suhdannebarometri

Kotitalouksien odotukset Suomen talouden kehityksestä seuraavien 12 kk:n aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien odotukset työttömyystilanteen kehittymisestä

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

yleisin kapeikko 36 prosentin osuudellaan. Ammattityövoimasta oli pulaa 14 prosentilla yrityksistä. Muut kapeikat olivat vähäisiä.

Koko maassa yritysten suhdanneodotukset ovat siis huonontuneet nopeasti ja voimakkaasti. Sängen voimakas käänne on tapahtunut rakennusalan näkymissä. Teollisuudessa tilauskanta on supistunut ja kapasiteetin käyttöaste laskenut, eikä tuotannon kasvua odoteta. Odotukset ensi vuoden alkupuolelle ovat varsin heikot, ja suhdannekäänteen arvioidaan jyrkkenevän lähes kaikilla toimialoilla. Suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli lokakuussa -41 (heinäkuussa -28). Rakentamisen suhdanneodotukset ovat synkentyneet äkillisesti ja suhdanneodotuksia mittaava saldoluku oli lokakuussa -74 (heinäkuussa -30).

Palvelut

Uudenmaan palveluyritysten pitkään hyvänä pysynyt suhdannetilanne on heikentynyt alkusyksyn aikana, ja lokakuussa yritykset arvioivat suhdannetilanteen keskimäärin normaaliksi. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -29, kun saldoluku oli heinäkuussa -19.

Lokakuussa 35 prosenttia vastaajista arvioi suhdanteiden heikkenevän ja 59 prosenttia alasta uskoi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Toisin kuin teollisuudessa ja rakentamisessa suhdanteiden paranemista odottavia yrityksiäkin löytyi, tosin vain 6 prosenttia. Uudenmaan palveluvastaajien suhdanneodotukset ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Myynti on lisääntynyt hieman kolmannella vuosineljänneksellä, ja myyntimäärät ovat myös vuoden takaista suurempia. Myynnin ennakoitaan kasvavan vähän myös kuluvan vuoden lopulla. Palveluyritysten henkilökunnan määrässä ei ole tapahtunut alkusyksyn aikana suuria muutoksia, ja työvoima pysynee pääosin ennallaan myös lähikuukausina. Kannattavuuskehitys vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin kannattavuuden ennakoitaan heikkenevän loppuvuoden aikana.

Koko maassa palvelualojen suhdanteiden loiva lasku on jatkunut alkusyksyllä sekä myynnin kasvu on hidastunut alkuvuoteen nähden. Näkymät lähikuukausille ovat nyt jo varsin vaatimattomat. Lokakuussa saldoluku oli -31 (heinäkuussa -21). Paranevia suhdanteita ennusti lokakuussa viisi prosenttia vastaajista. Käännettä heikompaan enteili 36 prosenttia koko palveluyritysten kentästä, kun taas 59 prosenttia vastaajista uskoi suhdannetilanteen pysyvän vakaana vuodenvaihteessa ja alkuvuonna. Myyntiodotukset lähikuukausille ovat yhä vaimentuneet.

Palvelualojen henkilöstö pysyi heinä-syyskuun aikana lähestulkoon samansuuruisena. Lähikuukausina yhteenlasketun työvoiman määrän arvioidaan säilyvän nykytasolla tai jopa aavistuksen laskevan. Ammattityövoimapula on lievittänyt, mutta se on tällä hetkellä yleisempää palvelualoilla kuin teollisuudessa ja rakentamisessa. Silti palvelualoillakin heikko kysyntä on jo merkittävin toiminnan laajentamisen este.

Ongelmia ammattityövoiman rekrytoinnissa on erityisesti kiinteistö- ja siivousalalla, mutta myös monet muut palvelualat kokevat jonkin verran työvoimakapeikkoja. Lokakuussa 18 prosenttia kaik-

kien palvelualueiden vastaajaryityksistä kärsi työvoimapulasta. Vastaava lukema oli heinäkuun tiedustelussa 24 prosenttia.

Kuluttajien luottamus romahti

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamus romahti lokakuussa ja sitä kuvaava saldoluku oli 3. Koko maassa kuluttajien näkemykset talouskehityksestä olivat vieläkin synkempiä ja saldoluku oli -0,2.

Saldoluku kokoa yhteen lukuun kuluttajien oletukset oman taloutensa, säästämismahdollisuuksiensa, Suomen talouden ja työttömyyden kehityksestä. Etenkin maan taloudellisen kehityksen ja työttömyyden kehityksen oletettiin muuttuvan huonompaan suuntaan.

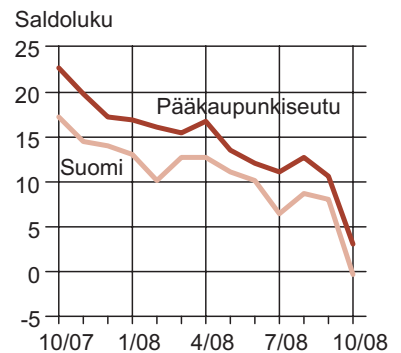
Lokakuussa joka toinen pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti Suomen taloudellisen tilanteen olevan vuoden kuluttua huonomman ja nykyisenlaisena sen oletti säilyvän joka kolmas. Koko maassa näkemykset olivat vielä hieman tätä synkeämmät. Syyskuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista 42 prosenttia oletti taloustilanteen olevan vuoden kuluttua heikomman ja koko maassa sama näkemys oli 44 prosentilla.

Myös työttömyyden oletetaan lisääntyvän. Pääkaupunkiseudulla 54 prosenttia kuluttajista olettaa työttömiä olevan vuoden kuluttua enemmän. Koko maassa osuus oli 57 prosenttia. Kolmasosa kuluttajista oletti työttömien määrän olevan vuoden kuluttua samalla tasolla. Koko maassa tämän näkemyksen jakoi hieman pienempi osuus kuluttajista. Vielä edellisinä kuukausina oletukset olivat olleet myönteisempiä.

Oman taloutensa kehityksen ja etenkin omien säästämismahdollisuuksiensa suhteen kuluttajat ovat perinteisesti olleet hyvin luottavaisia. Lokakuussa 15 prosenttia oletti taloudellisen tilanteensa olevan vuoden kuluttua huonomman. Paremmaksi sen uskoi 29 prosenttia pääkaupunkiseudun kuluttajista. Näkemykset olivat muuttuneet vain hieman synkemmiksi. Koko maassa oman taloutensa paranemiseen luotti lokakuussa joka neljäs kuluttaja ja sen heikkenemistä odotti lähes 15 prosenttia kuluttajista.

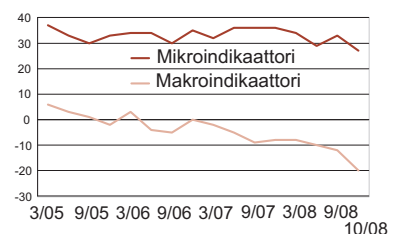
Miltei joka toinen pääkaupunkiseudun kuluttajista olettaa hyvin todennäköisesti säästävänsä seuraavan 12 kuukauden aikana. Koko maassa säästämiso-dotukset olivat laskeneet jonkin verran edellisistä kuukausista: niiden osuus, jotka olettavat säästävänsä seuraavan 12 kuukauden aikana, oli neljä kuluttajaa kymmenestä. Sen sijaan pääkaupunkiseudulla osuus oli samaa luokkaa kuin syyskuussakin, mutta huomattavasti vähemmän kuin elokuussa.

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

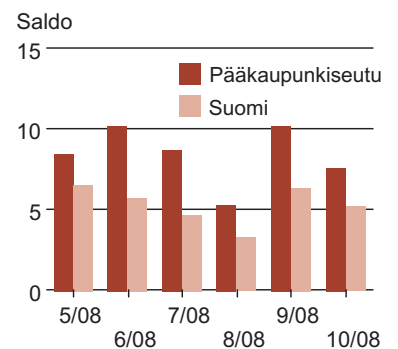
Kuluttajien mikro- ja makroindikaattorit

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Kotitalouksien odotukset oman talouden kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana

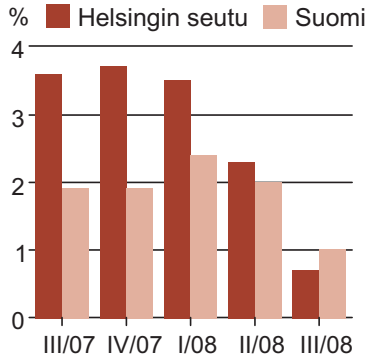

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

TYÖMARKKINAT

Työllinen työvoima

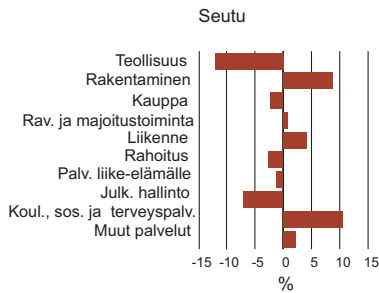
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työllinen työvoima toimialoittain

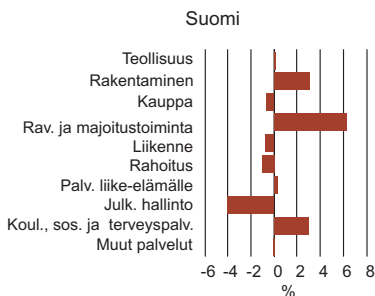
Muutos (%) edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta

Lähde: Tilastokeskus

Työllinen työvoima toimialoittain

Muutos (%) edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta

Lähde: Tilastokeskus

Työllisen työvoiman kasvu pysähtyi

Työllinen työvoima kasvoi Helsingin seudulla 0,7 prosenttia ja koko maassa prosentin heinä-syyskuussa edellisvuoteen verrattuna. Tilanne on muuttunut, sillä aiemmin työllisen työvoiman kasvuvauhti on ollut Helsingin seudulla muuta maata suurempi. Edellisen kerran Helsingin seudun työvoiman kasvu oli koko maata vähäisempää noin kolme vuotta sitten.

Helsingissä työllinen työvoima vielä kasvoi 2,6 prosenttia ja Vantaalla 1,2 prosenttia tämän vuoden kolmannella vuosineljänneksellä. Espoossa ja kehysalueella työllinen työvoima supistui noin prosentin. Työllisiä oli Helsingin seudulla 706 700 ja koko maassa 2,6 milj. henkilöä.

Helsingin seudun työllisen työvoiman vähennys tapahtui yksityisellä sektorilla, jossa lasku oli 0,8 prosenttia. Julkinen sektori lisäsi työvoimaansa 4,7 prosenttia. Koko maassa yksityissektori vielä lisäsi työvoimaansa, 0,4 prosenttia ja julkinen sektori 1,9 prosenttia. Yksityisen sektorin työntekijämäärä oli Helsingin seudulla 527 800 ja koko maassa 1,9 miljoonaa työntekijää kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Julkinen sektori oli työnantajana Helsingin seudulla 176 100 ja koko Suomessa 668 900 henkilölle.

Teollisuus supistanut työvoimaansa

Työllisen työvoiman määrä supistui Helsingin seudulla kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä etenkin teollisuudessa, jossa laskua oli 12,1 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohdtaan verrattuna. Teollisuuden työntekijöiden määrä oli heinä-syyskuussa 80 700, kun se vuotta aikaisemmin oli 111 100 työntekijää enemmän. Koko maassa heitä oli lähes saman verran kuin edellisvuonnakin.

Helsingin seudulla laski myös kaupan ja liike-elämän palveluiden työntekijämäärä. Ensiksi mainitulla alalla laskua oli 2,3 prosenttia ja viimeksi mainitulla 1,2 prosenttia. Kaupan alalta sai toimeentulonsa 106 200 työntekijää ja liike-elämän palveluissa heitä oli 128 000. Koko maassa kaupan alan työntekijöiden määrä laski noin puoli prosenttia ja liike-elämän palveluissa se kasvoi 0,3 prosenttia.

Julkishallinnon työntekijöiden määrä supistui sekä Helsingin seudulla että koko maassa, jossa se laski neljä prosenttia. Helsingin seudulla vähennys oli 7 prosenttia ja työntekijöitä oli 39 200. Koko maassa heitä oli 116 700 henkilöä.

Rakennusalalla oli lähes 9 prosenttia enemmän työntekijöitä heinä-syyskuussa kuin vuotta aikaisemmin Helsingin seudulla. Koko maassa lisäys oli 3,1 prosenttia. Helsingin seudulla kyseisen toimialan työntekijöiden määrä oli 44 600 ja koko maassa 195 900 henkilöä. Myös koulutuksen,

terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työntekijöiden määrä kasvoi kymmenesosalla. Koko maassa lisäys oli kolme prosenttia. Alalla oli työntekijöitä 139 600 Helsingin seudulla ja koko maassa 544 000.

Ylityötunnit lisääntyivät vain vähän

Helsingin seudulla tehtiin ylityötunteja heinä-syyskuussa 5,4 milj. tuntia. Vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana niitä oli 5,3 milj., joten lisäys oli kaksi prosenttia. Edellisellä neljänneksellä kasvuvauhti oli viidenneksen suurempi. Sen sijaan koko maassa tehtyjen ylityötuntien määrä vielä kasvoi entisellä vauhdilla eli 23 prosentilla ja niitä tehtiin 21,5 milj. tuntia.

Tehtyjen ylityötuntien määrä supistui etenkin Vantaalla, viidenneksen ja Espoossa noin 7 prosenttia. Kehysalueella lisäystä oli vielä 14,2 prosenttia ja Helsingissä 12,3 prosenttia. Ylityötunnit vähenivät etenkin majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä kuljetus, varastointi ja tietoliikenteen toimialoilla.

Avoimia työpaikkoja aiempaa vähemmän

Helsingin seudun työvoimatoimistoissa oli syyskuun lopussa avoinna 10 498 työpaikkaa ja koko maassa 30 793. Viime vuoden syyskuuhun verrattuna niiden määrä laski lähes 12 prosenttia Helsingin seudulla, kun koko maassa vähennys oli 15 prosenttia. Avomien työpaikkojen määrä vuosineljänneksen viimeisinä kuukausina on vähentynyt jo viime vuoden joulukuusta lähtien kummallakin tarkastelualueella. Helsingissä oli työpaikkoja avoinna 5 888 syyskuun lopussa. Espoossa määrä oli 1 550 ja Vantaalla 1 764.

Pitkäaikaistyöttömyys jatkaa vähenemistään

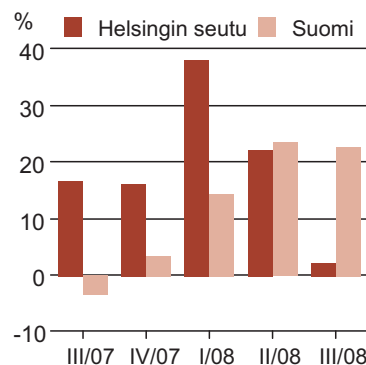
Helsingin seudulla yli vuoden työttöminä olleita henkilöitä oli syyskuussa neljännes vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Heitä oli 7 820, joka oli 2 545 henkilöä edellisvuotta vähemmän. Koko maassa pitkään työttömänä olleiden määrä oli laskenut 15 prosenttia viime vuoden syyskuuhun verrattuna. Lukumäärä oli supistunut 7 300 henkilöä, joten heitä oli 41 960.

Nuorisotyöttömien määrä hieman nousut

Pitkään jatkunut nuorisotyöttömien määrän lasku vaihtui nousuksi syyskuussa. Helsingin seudulla oli syyskuussa 2 687 alle 25-vuotiasta työtöntä. Heidän määränsä oli kasvanut 37 henkilöllä eli 1,4 prosenttia.

Ylityötunnit

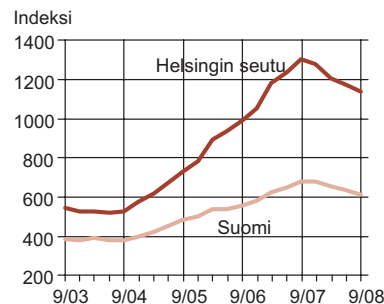
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Avoimet työpaikkojen määrä

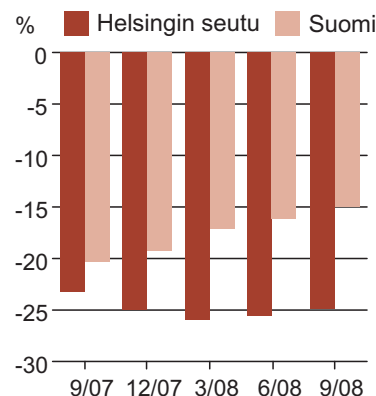
Kausitasoitettu indeksi (3/1993=100)

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Pitkäaikaistyöttömyys

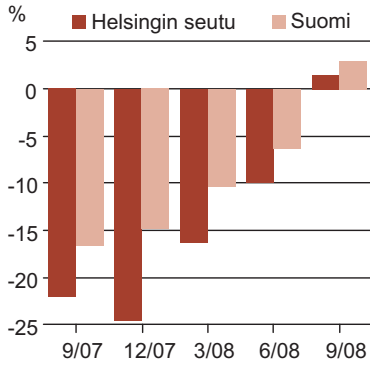
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Nuorisotyöttömyys

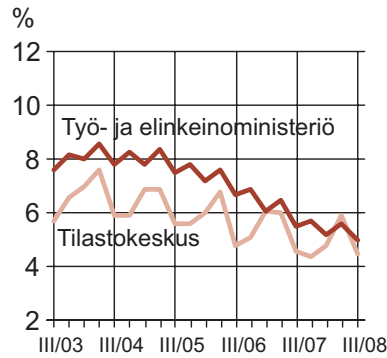
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta

Työttömyysaste (%)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Toimistotilojen vajaakäyttöaste (%) ja vuokraindexi (I/1993 = 100) Helsingissä

Lähde: KTI (Kiinteistöalouden instituutti) ja Catella

Kehysalueella ja Espoossa lisäystä oli kymmenesosa. Vantaalla kasvua oli 3,4 prosenttia. Helsingissä nuorisotyöttömien määrä vielä laski 6,5 prosenttia.

Koko maassa lisäys oli 2,9 prosenttia ja nuoria oli työttöminä 20 602. Se oli 571 viime vuoden syyskuuta enemmän.

Työttömyysaste laski vähän

Helsingin seudun työttömyysaste oli 4,5 prosenttia heinä-syyskuussa Tilastokeskuksen tietojen mukaan. Koko maassa se oli 5,6 prosenttia. Helsingin seudulla vähennys oli 0,1 prosenttiyksikköä ja koko maassa 0,4 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Työttömänä oli 33 600 henkilöä, joka oli 200 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa heitä oli 151 000, joten edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta laskua oli 12 700 henkilöä.

Elinkeino- ja työministeriön (TEM) tietojen mukaan työttömyysaste oli 5 prosenttia Helsingin seudulla ja 7 prosenttia koko maassa syyskuussa. Ensiksi mainitulla alueella vähennys viime vuodesta oli puoli prosenttiyksikköä. Koko maassa lähes saman verran eli 0,4 prosenttiyksikköä. Helsingissä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 5,6 prosenttia ja Vantaalla 5,8 prosenttia. Espoossa se oli 4,3 prosenttia ja kehysalueella neljä prosenttia.

TOIMITILAMARKKINAT

Kiinteistömarkkinoillakin näkymät heikkenemässä

Kiinteistömarkkinoiden näkymät ovat synkenneet nopeasti syksyn aikana. Epävarmuutta markkinoilla lisäävät rahoituksen saatavuuskapeikot sekä etenkin toimistojen voimakkaasti kasvava tilatarjonta.

Lokakuun loppuun mennessä tehtyjen merkittävien kiinteistökauppojen määrä oli noin neljänneksen pienempi kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. Alkuvuoden suurten kauppojen ansiosta volyymin pudotus on Suomessa ollut selkeästi loivempaa kuin muualla Euroopassa, jossa pudotus on 50 prosentin luokkaa. Erityisesti on vähentynyt ulkomaisten sijoittajien ja pääomien virta Suomeen. Tänä vuonna noin puolet kaikista kiinteistökaupoista on ollut ulkomaisten sijoittajien tekemiä. Kaupankäynnin odotetaan kuitenkin hiljenevän selvästi lähitulevaisuudessa. Sijoituskysyntä on lyhyellä tähtäimellä pitkälti kotimaisten instituutioiden ja kiinteistörahastojen käsissä.

Toimistovuokrat ovat nousseet toistaiseksi vakaasti ja KTI:n Helsingin ydinkeskustan toimistovuokraindexi osoittaa vuositasolla noin 2,7 prosentin nousua. Nousuvauhti on hiipunut 0,6 prosenttiin viimeisimmän puolivuotisjakson aikana. Vuokramarkkinat ovat – ainakin tähän saakka – olleet koh-

tuullisen vilkkaat, ja uusia vuokrasopimuksia on etenkin pääkaupunkiseudulla alkanut jopa poikkeuksellisen runsaasti.

Toimistotilojen vajaakäyttöasteet lähes ennallaan

Pääkaupunkiseudun toimistotiloista oli vajaakäytössä 7,7 prosenttia. Helsingin keskustan toimistojen käyttöaste pysyttelee korkeana, mutta joillakin alueilla tyhjää tilaa löytyy runsaastikin. Ydinkeskustassa vajaakäyttöaste oli 3,2 prosenttia ja keskusta-alueella 4,5 prosenttia toisella vuosineljänneksellä. Etenkin Espooseen on noussut runsaasti uusia toimistotiloja - myös alueille, joissa on jo ennestäänkin ylitarjontaa. Näillä alueilla tiloja on tarjolla sekä uudemmassa että vanhemmassa tilakannassa. Vanhempia tiloja on saatu vuokrattua hintatasosta tinkimällä. Espoossa toimistotilojen vajaakäyttöaste oli 12,1 prosenttia. Leppävaaran Business Park-alueella se oli 7,7 prosenttia ja Espoon länsiosien moderneissa tiloissa 8,3 prosenttia. Vantaan Aviapoliksen toimistotiloista vajaakäytössä oli vain 1,1 prosenttia. Koko Vantaan toimistotilojen vajaakäyttöaste oli 6,1 prosenttia.

Pääkaupunkiseudun liiketilojen vajaakäyttöaste oli 1,4 prosenttia ja teollisuus- sekä varastotilojen 2,5 prosenttia. Kokonaisuudessaan toimitiloista (toimisto-, liike-, teollisuus- ja varastotilat) oli vajaakäytössä 4,6 prosenttia.

HYVINVOINTI

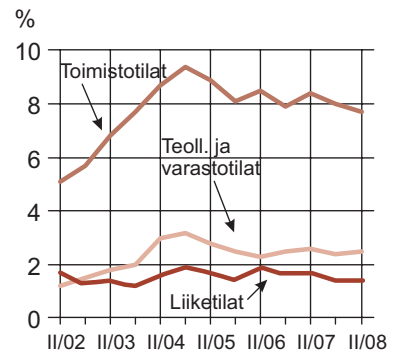
Toimeentulotuen saajien määrä supistui

Toimeentulotukea sai pääkaupunkiseudulla heinä-syyskuussa 40 980 henkilöä. Seitsemän kymmenestä tuensaajista asui Helsingissä, jossa lähes viisi prosenttia väestöstä sai toimeentulotukea. Osuus on ollut laskussa jo kymmenen vuoden ajan, mutta lasku pysähtyi kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Helsingissä toimeentulotuen asiakkaina oli 27 540 henkilöä. Espoossa ja Vantaalla viime vuoden toiselta neljännekseltä lähtien suunta on ollut laskeva. Espoossa toimeentulotukea sai 5 230 henkilöä, joka oli vajaa 18 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vantaalla määrä supistui lähes 8 prosenttia ja tuen saajia oli 8 220. Espoossa väestöstä noin kolme prosenttia ja Vantaalla runsas neljä prosenttia kuului tuen piiriin.

Asumistuen saajien määrä laski

Asumistuen saajia oli pääkaupunkiseudulla 32 430 kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Heistä 63 prosenttia asui Helsingissä, jossa 7 prosenttia asutokunnista eli 20 590 asutokuntaa sai kyseistä tukea. Myös Vantaalla yhtä suuri osuus asutokunnista oli kyseisen tuen piirissä. Siellä 6 120 asutokuntaa sai tukea asumiskuluihinsa. Espoossa runsas viisi prosenttia asunto-

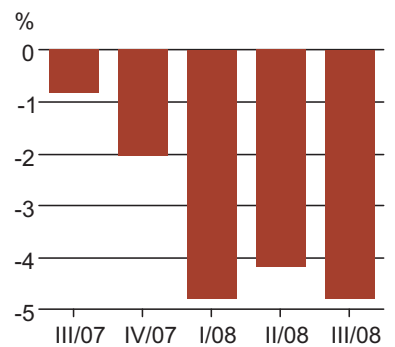
Tyhjät toimitilat pääkaupunkiseudulla

Lähde: KTI (Kiinteistötalouden instituutti) ja Catella

Toimeentulotukea saavat henkilöt pääkaupunkiseudulla

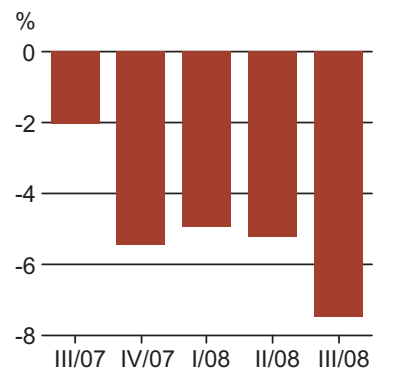
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit

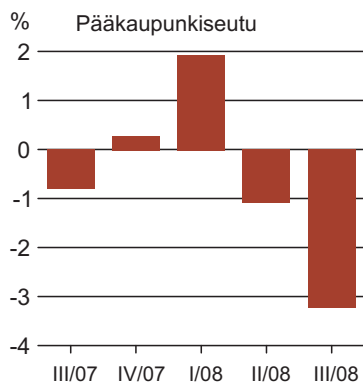
Asumistukea saavat asutokunnat pääkaupunkiseudulla

Muutos (%) edellisestä vuodesta

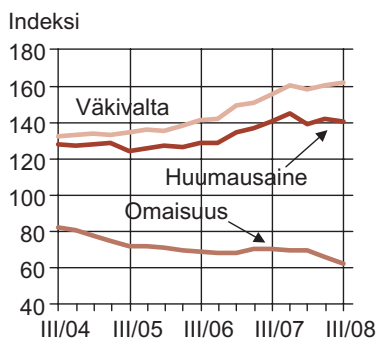
Lähde: Kela

**Kotihoidontuen saajat
pääkaupunkiseudulla**
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Kela

Rikokset pääkaupunkiseudulla
Kausitasoitettu indeksi (I/1995 = 100)

Lähde: Tilastokeskus, StatFin

kunnista sai kyseessä olevaa tukea. Näin ollen määrä oli 5 620 asutokuntaa. Tuensaajien määrä oli laskenut viime vuodesta Helsingissä kuusi prosenttia, Espoossa kolme prosenttia ja Vantaalla runsaan prosentin.

Kotihoidontuensaajia aiempaa vähemmän

Kotihoidontuensaajien määrä laski pääkaupunkiseudulla heinä-syyskuussa noin kolmella prosentilla edellisvuodesta. Helsingissä vähennys oli runsas viisi prosenttia ja Espoossa kolme prosenttia. Vantaalla heidän määränsä säilyi lähes ennallaan, sillä lisäys oli 0,85 prosenttia. Helsingissä 5 170, Espoossa 3 210 ja Vantaalla 2 480 perhettä sai kotihoidontukea tämän vuoden kolmannella neljänneksellä.

Omaisuus- ja huumausainerikoksia aiempaa vähemmän, väkivaltarikoksia enemmän

Omaisuusrikoksia tuli poliisin tietoon Helsingissä 7 317 heinä-syyskuussa. Määrä oli noin 17 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin samana ajankohtana. Huuhausainerikoksia oli 717 poliisin tiedossa ja niiden määrä oli laskenut noin neljä prosenttia edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna. Väkivaltarikoksia sen sijaan tuli poliisin tietoon lähes neljä prosenttia viime vuoden heinä-syyskuuta enemmän. Niiden määrä oli 1 978.

Uudenmaan hoiva-alan yrityksissä uskotaan kasvunäkymiin

Hoiva-alan ennakoititutkimus

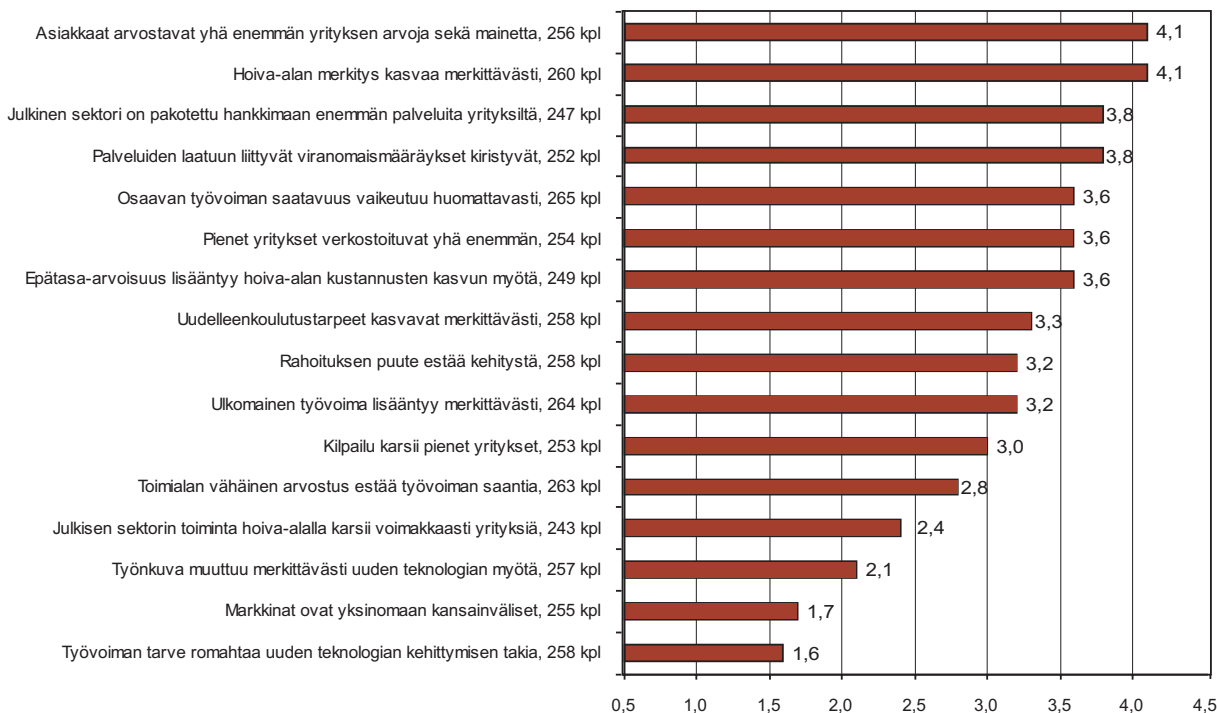
Uudenmaan TE-keskus ja Helsingin Yrittäjät toteuttivat keväällä 2008 hoiva-alan ennakoititutkimuksen, jonka käytännön toteutuksesta vastasi Innolink Research Oy. Tutkimuksen tavoitteena oli hahmottaa hoiva-alan tulevaisuuden kehitys- ja osaamistarpeita Uudellamaalla noin 3-5 vuoden aikajänteellä. Kohderyhmän muodostivat pääasiassa hoivapalveluja tarjoavat yritykset (esim. hoitolaitokset, kotihoitoon keskittyvät yritykset, fysio-, hammas- ja terapiapalveluita tarjoavat yritykset), joista painotettiin lisäksi pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Muita kohderyhmiä olivat järjestöt ja säätiöt (esim. erilaiset liitot ja yhdistykset). Tutkimus perustuu runsaaseen 300 puhelinhaastattelun, henkilökohtaisiin haastatteluihin sekä tulevaisuuspaneelikeskusteluun.

Tutkimuksen kokonaistavoitteet olivat seuraavat:

- Hoiva-alan nykytilan ja kehitystarpeiden selvitys (markkinatilanne, liiketoiminta, verkostoituminen, teknologiat)
- Työvoiman saatavuus ja henkilöstömäärän kehitys
- Tulevaisuuden osaamistarpeet ja niihin vastaaminen
- Heikkojen signaalien poimiminen aineistosta

Hoiva-alan megatrendeiksi eli kehityksen suuriksi linjoiksi nousivat tutkimuksen pohjalta työvoimapula, väestön ikääntyminen, palveluiden ulkoistaminen: tilaaja-tuottaja -mallin vahvistuminen,

**Kaavio 1. Hoiva-alan muutostekijöiden todennäköisyys seuraavien 3-5 vuoden aikana
1=muutos erittäin epätodennäköinen...5=muutos erittäin todennäköinen**

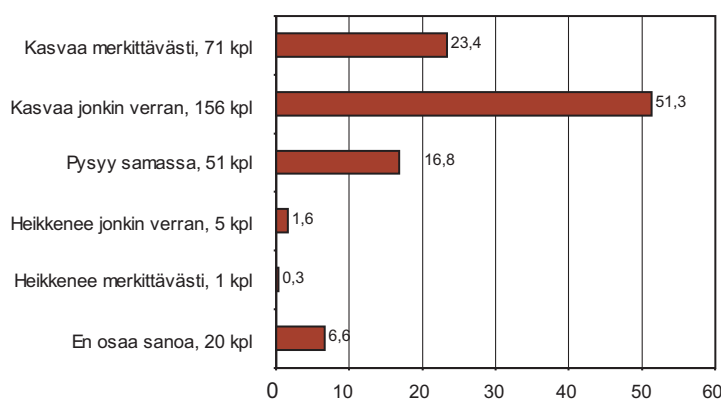

palveluiden laatu, joustavuus ja kysyntä sekä verkostoituminen. Kysyttäessä työvoimaan, yhteiskuntaan, teknologiaan sekä markkinoihin liittyvien muutostekijöiden todennäköisistä tapahtumista seuraavien 3-5 vuoden aikana korostuvat vastaajien keskuudessa asiakkaiden arvostukseen sekä hoiva-alan merkityksen kasvuun liittyvät tekijät kaikkein todennäköisimpänä. Myös julkisen sektorin aseman muutos sekä palveluiden laatuun liittyvien viranomaismääräysten kiristyminen saavat vastaajilta korkeimmat arvosanat. Sen sijaan vastaajat pitävät melko epätodennäköisenä sitä, että alan työvoiman tarve romahtaa uuden teknologian kehittymisen takia.

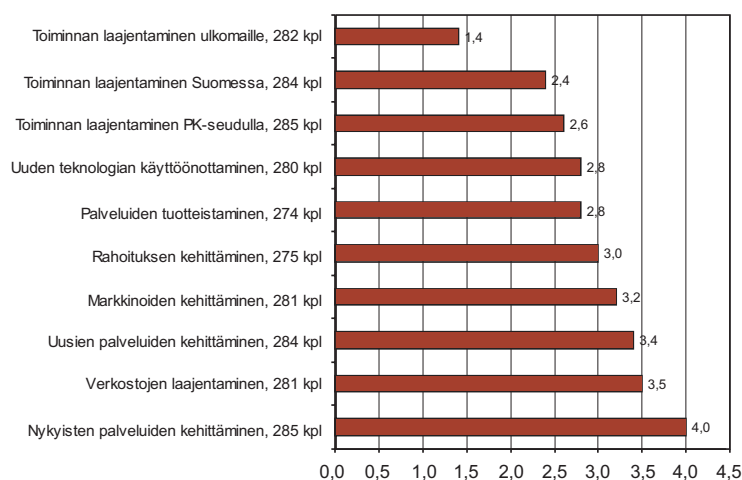
Hoiva-alan kehitysnäkymät Uudellamaalla

Tutkimuksen perusteella hoiva-alan yritykset ja toimijat näkevät alan kehitysnäkymät Uudellamaalla positiivisessa valossa. Kolme neljästä vastaajasta arvioi alan markkinoiden kasvavan jonkin verran tai merkittävästi. Vajaa viidesosa uskoo markkinatilanteen pysyvän samassa. Markkinatilanteen heikkenemiseen uskoo vähäinen määrä vastaajista.

Kaavio 2. Arvio hoiva-alan kokonaismarkkinoiden kehitymisestä seuraavien kahden vuoden aikana

**Kaavio 3. Liiketoiminnan osa-alueiden kehittämisen kiinnostavuus
1 = ei lainkaan kiinnostava...5 = erittäin kiinnostava**

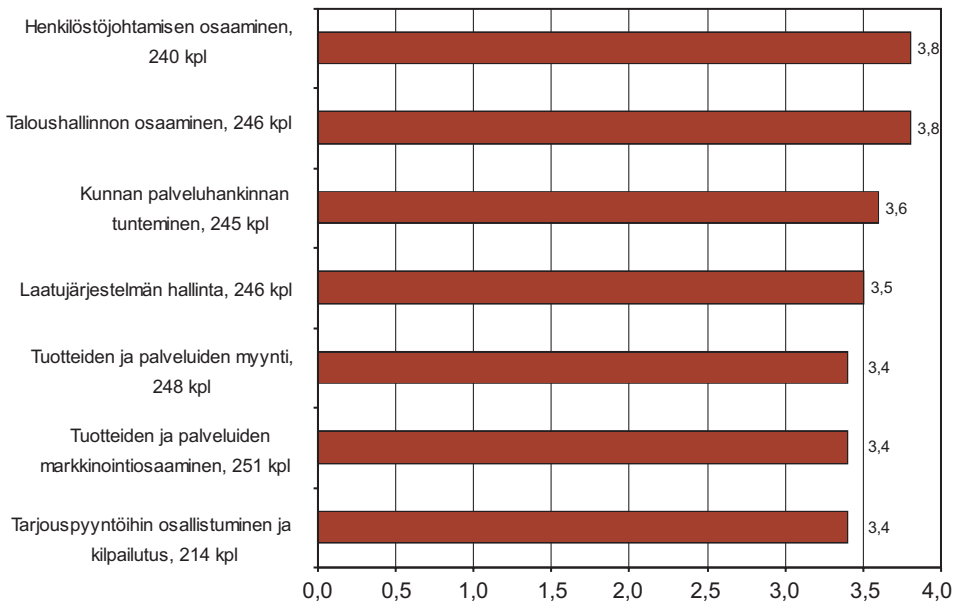
Oman yrityksen tai organisaation osalta liikevaihdon asteittaiseen tai merkittävään kasvuun lähivuosina uskoo 49 prosenttia vastaajista. Asemansa säilymiseen nykyisellään uskoo 39 prosenttia vastaajista. Vastaajista vähäinen määrä näkee markkina-asemansa heikentyvän. Yrityksistä merkittävään tai jonkinasteiseen kasvuun uskoo 55 prosenttia.

Hoiva-alan yritysten kasvun mahdollisuudet liittyvät verkostoitumiseen, ulkomailta tulevan osaavan työvoiman saatavuuteen, kysynnän kasvuun, asiakaslähtöisyyden lisääntymiseen ja palvelun laadun kehittämiseen sekä yksityisten toimijoiden määrän kasvuun. Kasvun mahdollisuuksina nähdään myös erilaiset tukevat veroratkaisut.

Suurimpana esteenä hoiva-alan yritysten kasvulle pidetään osaavan henkilöstön puutetta, joka johtuu alan alhaisesta houkuttelevuudesta (mm. imagon, palkkauksen, työssäjaksamisen ja henkilöstömitoituksen vuoksi) ja koulutusmäärien riittämättömyydestä.

Kysyttäessä liiketoiminnan kehittämiseen liittyvien tekijöiden kiinnostavuutta, vastaajat arvioivat kaikista kiinnostavimmaksi nykyisten palveluiden kehittämisen. Myös verkostojen laajentaminen sekä uusien palveluiden kehittäminen koetaan kiinnostaviksi. Sen sijaan toiminnan laajentamiseen liittyvät tekijät näytettiin vastaajille vähiten kiinnostavina.

Kaavio 4. Liiketoiminnan osa-alueiden osaaminen
 1 = ei lainkaan osaamista...5 = erinomainen osaaminen

Arvioitaessa omaa osaamista liiketoiminnan eri osa-alueilla, vastaajat pitivät vahvimpana henkilöstöjohtamisen ja taloushallinnon osaamista. Sen sijaan markkinointiosaaminen sekä tarjouspyyntöihin ja kilpailutukseen liittyvä osaaminen nähdään heikoimmiksi osa-alueiksi. Kokonaisuudessaan erot osa-alueiden välillä ovat kuitenkin melko vähäisiä.

Kilpailu kovenee ja työvoiman tarve lisääntyy

Kilpailu kovenee tulevaisuudessa myös hoiva-alalla. Kilpailutukseen suhtaudutaan kaksijakoisesti ja se luo toisaalta mahdollisuuksia toisaalta uhkia eri toimijoille. Hintakilpailun pelätään johtavan laadun heikkenemiseen ja kilpailu nähdään usein myös uhkana pienille toimijoille. Kilpailutus vaatii myös osaamista, jota tällä hetkellä hoiva-alan organisaatioissa ei välttämättä ole. Laatua, joustavuutta ja yhteistyötä on kehitettävä asiakkaan parhaaksi ja hänen lähtökohdistaan ja tarpeistaan käsin, eikä palvelun hinta saisi olla määräävä tekijä. Nykyinen suurten kaupunkien hankintapolitiikka on ongelmallinen, sillä se suuntautuu pääosin suurten toimittajien puoleen jättäen pienet toimijat sivuun. Myös pienten toimijoiden olisi löydettävä toimivia malleja tehdä yhteistyötä esimerkiksi alihankintaverkoston muodossa.

Toiminnan sähköistyminen sekä tietokoneen ja Internetin hyväksikäyttö leviävät entistä enemmän myös hoiva-alalle. Etenkin Internetin mahdollisuudet eri palveluiden tuottamiseen, verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon liittyen nähdään tulevaisuuden avainteknologioina.

Puolella vastaajayrityksistä/-organisaatioista on joko välittömiä tai lähitulevaisuuden tarpeita lisätyövoimalle. Heistä jopa neljällä kymmenestä työvoiman tarve on ajankohtainen. Työvoiman vähennystarpeita on ainoastaan hyvin harvalla vastaajista. Työvoimapula näyttyy usealle hoiva-

alaa edustavalle vastaajalle tulevaisuuden uhkatekijänä. Etenkin nuoria osaajia tarvitaan kipeästi alalle lisää.

Työvoimapulaan vastaamiseksi on mietittävä hoiva-alan markkinoita ja kohdennettava toimenpiteet

(esim. muutokset koulutuksessa) niiden mukaiseksi – esimerkiksi vanhustyön houkuttelevuutta tulisi lisätä. Kokonaisuudessaan eniten tarvetta ennakoidaan olevan suorittavaa työtä tekeville ”perustekijöille”, joilla on laaja osaamisala. Pääosin tulevaisuuden työvoiman nähdään tulevan pääkaupunkiseudulta tai muualta Suomesta. Ulkomaista työvoimaa ei vielä koeta ratkaisuksi työvoimapulaan.

Hoiva-alalla on tulevaisuudessa panostettava enemmän henkilöstön työhyvinvointiin ja sitouttamiseen. Tämän avulla varmistetaan osaavan työvoiman pysyvyys ja työskentely eläkeikään asti, jolla helpotetaan myös alan kireää työvoimatilannetta. Työntekijöiden sitouttamiseksi pitäisi panostaa niin palkka- ja palkkiojärjestelmään, työviihtyisyyteen ja työhyvinvointiin.

Keskeisiksi henkilöstön kehittämisen osa-alueiksi hoiva-alalla nousevat laatuosaaminen, substansiosaaminen, perusosaamisen syventäminen sekä erilaiset verkostoitumiseen, asiakaspalveluun ja tiimityöhön liittyvät osa-alueet.

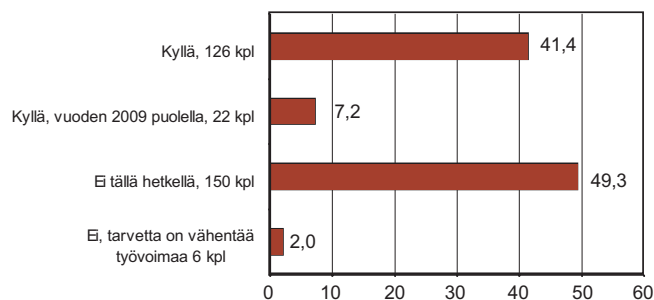
Aineistosta nousi esiin runsaasti heikkoja signaaleja Uudenmaan alueen hoiva-alan tulevaisuuteen liittyen. Esiin nousseet heikot signaalit liittyvät suurelta osin uusiin mahdollisuuksiin teknologian, palvelujen ja markkinoiden saralla. Etenkin vanhuksille suunnattuja palveluita ja teknologioita nimettiin runsaasti. Tulevaisuusparajassa heikkoja signaaleja prosessoitiin ja siellä nousi selkeästi esiin muutamia jo lähitulevaisuudessa mahdolliseksi bisnekseksi kääntyviä asioita. Myös niissä näkyy teknologian vaikutus ja toisaalta myös arvojen ja toimintatapojen muutokset sekä se, että hoivapalveluista ollaan tulevaisuudessa valmiita maksamaan eri tavalla. Tällaisia olivat virtuaalitoimintatavat ja teorianpelit, Hanten-talo, Vip-seniorit, Robin Hood -ajattelu, hoiva-broker.

Keskeisiä suosituksia hoiva-alan kehittämiseksi tutkimustulosten perusteella:

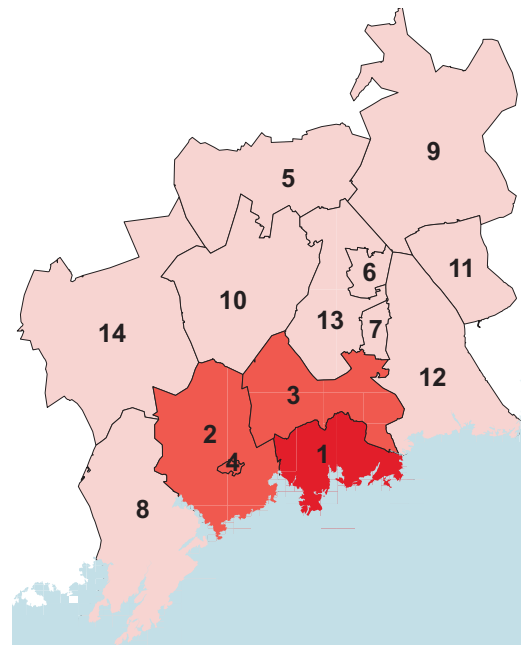
- nuorten houkuttelu vanhustyön pariin, hoiva-alan tekeminen houkuttelevammaksi (työviihtyvyys, palkkaus, imago etenkin julkisella puolella)
- pienten yritysten mahdollisuuksien hyödyntäminen ja niiden tukeminen (ml. kilpailutus)
- ennakoiva palvelukehitys kysynnän muutoksen seurauksena

Hoiva-alan ennakoititutkimuksen tekivät Katri Ahtiainen, Pekka Vuorela ja Mikko Kesä Innolink Research Oy:sta. Tutkimus on luettavissa sähköisesti Uudenmaan TE-keskuksen Internet-sivuilla osoitteessa www.te-keskus.fi/uusimaa, kohdassa tilastot ja julkaisut.

Kaavio 5. Arvio lisätyövoimatarpeista

info

Pääkaupunkiseutu:	1) Helsinki, 2) Espoo, 3) Vantaa ja 4) Kauniainen
Kehysalue:	5) Hyvinkää, 6) Järvenpää, 7) Kerava, 8) Kirkkonummi, 9) Mäntsälä, 10) Nurmijärvi, 11) Pornainen, 12) Sipoo, 13) Tuusula ja 14) Vihti
Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Uusimaa:	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

Ilman epäpuhtauksien (rikkidioksidi, typpidioksidi, häkä, otsoni ja hengitettävä pöly) kuukausittaisiin maksimiarvoihin perustuva indeksi.

Kuolleisuus (eli kuolevuus):

Käsitteellä tarkoitetaan kuolemista ilmiönä, jonka väestöllistä vaikutusta tutkitaan, tai mitä tahansa mittalukua, joka ilmoittaa kuolleiden osuuden (yleensä promilleina) väestöstä tai jostakin väestöosasta.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Lähteneet ja saapuneet matkustajat yhteensä.

Myynti:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten arvonlisäveron alainen myynti.

Palkkasumma:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten maksama palkkasumma.

Rikokset:

Väkivaltarikokset – poliisin tietoon tulleet henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset – poliisin tietoon tulleet varkaudet, näpistyksiset, ryöstöt, vahingon teot, moottoriajoneuvon luvattomat käyttöönotot, petokset jne.

Saldoluku:

Suhdanne- ja kuluttajabarometrissä saldoluulla kuvataan odotuksia. Se lasketaan siten, että myönteisten

vastausten prosenttiosuudesta vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuus. Positiivinen luku kuvaa optimistisia odotuksia.

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvoihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.
2) Suomi: Tilastokeskuksen Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat hieman toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintatavasta.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT
- Muutostietoja neljännesvuosittain
- Ilmestyy vuonna 2008 viikoilla 10, 23, 36, 49

Toimitus ja julkaisija
PL 5500
000099 Helsingin kaupunki
Faksi (09) 310 36406
www.hel2.fi/tietokeskus/suunnat, www.ytv.fi

Lisätietoja:
Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. (09) 310 36404
Leila Lankinen, Helsingin kaupungin tietokeskus, p.(09) 310 36402

KUSTANTAJAT

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaliokunta
YTV

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusryhmä

Vantaan tilasto- ja tutkimusyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Helsingin seudun kauppakamari